

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítőra 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DÉKÁNY MIHÁLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapfajdoszó: STRAUSZ SÁNDOR.
<p>Tanév végén.</p> <p>Az emberi élet zarándok ut bizonyos komoly célhoz; ez a cél pedig úgy az egyes ember, mint az összesség folytonos tökéletesedése!</p> <p>A jelenkorban a nemzetek nem szerepek dicsőséget és tiszteletet nagy számuk és fizikai erejük által, hanem mindenkinek kötelessége kitűnni a kultúra és műveltség, amely ismét nem lehet birtokává csak a hatalmasoknak és tanultaknak, hanem kell, hogy az egész nemzetre terjedjen ki. A nemzetek annál inkább biztositják saját létüket és érvényüket, minél jobban részesülnek a tudományos haladásokban; a tudományok szaporítása tehát lényeges föltételét képezi minden egészséges nemzeti életnek; s csak azon egyes ember tölti be önmaga és polgártársaiért a nemzeti s emberi földalatt legfontosabb részét, a ki hozzájárul a tudományos tapasztalatok szaporításához; mert ezen tapasztalatok eredményeinek okos átvitelétől a közéletbe, — függ egyuttal a nemzet jóléte és anyagi hatalma is.</p> <p>A nemzetnek nagyszerű történelme azt is teszi magasztos feladatává, hogy elődeinek példája után indulva, mindig nagy célokért küzdjön.</p> <p>Hogy ezen feladatát hiven teljesítse; gyűjtenie kell erőit szüntelenül a közös ernyedetlen munkához és összpontosult erőit megfeszítene emberi lehetőségig. Nem szabad elfelejtenie, hogy a szellemi túlsúly gyorsabban és tökéletesebben szabadít, mint képes hódítani és leigázni a nyers erőszak; s hogy csak a szellemi fejlődés magassága</p>	<p>nyújtja a nemzeti hatalom igaz mértékét, a legyőzhetetlenség biztositékát és a nemzeti nagyság alapját.</p> <p>Innét minden emberre az a kötelesség hárul, hogy egy nemes erőt se hanyagoljon el, hanem hogy minden egyes ember dolgozzék az összesekért és hogy minden fáradozásainak gyümölcseit mindnyájan közös hasznukra fordíthassák.</p> <p>Akik a tudományos kiképeztetésnek szentelik magukat, azoknak nem szabad csak saját jövő ellátásukat és testi szükségleteik kielégítését szemük előtt tartaniok; de ismerniök kell az emberi élet magasabb célját is; ezt megbecsülni és annak eléréséhez hozzájárulni kötelesek</p> <p>Pusztá anyagiságot, önzést mindig valami alacsony dolognak tartották az igaz tudósok. Tanuja a történelem, milyen szerencsétlenségére volt az a nemzetnek és államoknak, ha a mindennapi jólét utáni vágyakozás túlsúlyba jött a szellemi élet érdekeinek ápolásával szemben.</p> <p>Az önzök soha sem, mivel nem használták a nemzetnek, sem boldogságának sem pedig dicsőségének; holott ellenkezőleg a történelemben aranybetűkkel vannak följegyezve azon férfiak érdemei, kik a tudomány és művészet iránti szeretetük által vezéreltetve a nemzet nemesítésének gondját viselték.</p> <p>Ezen soraim szólnak az összes tanuló ifjuságnak, de főleg azoknak, akik középiskolai vagy szakiskolai tanulmányaikat befejezve most már a széles nagy világba elszélednek, hogy az eddig szerzett ismereteik alapján a tudomány és művészet gazdag</p>	<p>forrásából merithessenek — a jövő hivatásuk számára.</p> <p>Ezen ifjakra nézve oly értelme van a tanév befejezése, mint azon ünnepély, melyet a régi Athénben évenként szoktak volt megtartani az »Athene Agranlos« szentélyében azon athenbeli ifjak tiszteletére, akik életkoruk 18-ik évét elérve fölvétettek a közegkönyvébe.</p> <p>Tegyék kedves ifju barátaim önök is azt az erős fogadalmat, hogy tovább is megmaradnak az erkölcs s erény útján, hogy összes erőiket boldogságuk biztositására, az összesség nemesítésére, a nemzet emelésére s a haza dicsőségére használjandják fel.</p> <p>Tartsák szemük előtt, hogy valamint a nagy aristokrata elzüllött utódja csak csulija őseink dicsőnévét: így a tanulólifuság is erkölcsi szilárdság, ernyedetlen munkálkodás, a tudományos kiképzésre való ernyedetlen törekvés s alapos műveltség nélkül — csak föllott képez az elődök emlékében.</p> <p>Ne felejtsek el, hogy a haszontalan panaszok, jajgatás nem menti meg, nem boldogítja a hazát, s hogy az olyan ifjuságra, amely nem rendelkezik erős erkölcsi jellemmel és szorgalmas kezekkel, — nincsen szüksége a hazának!</p> <p style="text-align: right;"><i>CSELIKÓ JOZSEF.</i></p> <p>— A Tulipánkert, A Fischer Emil által forgalomba hozott tulipán-jelvények árából 70 százalékot juttat az intéző bizottság magyar iparvédelmi célokra ilyen valódi jelvények 1, 2 és 3 kor. kivitelben kaphatók STRAUZS SÁNDOR könyvkereskedésében Csáktornyan.</p>
<p>T Á R C A.</p> <p>Modern barátság.</p> <p>Az iskolában ismerkedtek meg, hol egymás mellé kerültek egy padban. Mikor aztán Feri ott-hon mesélt az új szomszédjáról és elmondta azt is, hogy Gusztó apja magasabb rangú hivatalnok, Feri szülei a lelkére kötötték, hogy legyen nyájas e fiúhoz és szeresse meg a barátságát. Mert Feri apja, egy vállalkozó üzletember, ismerte Gusztó apját már hírből és remélte, hogy a gyermekek barátsága révén a szülők is közelebbi viszonyba jönnék.</p> <p>Igy kezdődött az a híres barátság, melynek egy negyedszázadon át kellett tartania.</p> <p>A szülők számítása nem sokára bevált: Feri szülei meghitták Gusztót a gyermekbárára, melyet évenként rendezni szoktak. Gusztó szülei viszont meghitták Ferit egy délutáni mulatságra, s ez alkalommal a szülők is bensőbben érintkeztek. A két férfi hamar átlátta, mennyit használhat egyik a másiknak, a gazdag bankár a magasrangú, de szegény hivatalnoknak, ez utóbbi viszont időszerű információval és befolyásával a merész spekulánsnak.</p> <p>Ha a szülők közti viszonyoknak volt is némi korrupciós íze, a gyermekek barátsága azonban</p>	<p>ártatlan volt és tiszta, s valóban a szívből lát-szott fakadni. Gusztó kettejük közül a tehetségesebb volt és lehetőség szerint a tanuláznál is segítségesebb volt Ferinek, a mi azonban nem akadályozta, hogy ez gyenge tanuló létre csakig protekció útján mehetett keresztül az érettségig.</p> <p>Az önkéntesi évet szintén együtt szolgálták, ugyanabban az ezredben, ugyanabban a században. Itt viszonyukban már némi fordulat állt be. Feri, kit hazulról bőven látták el, pénzt kölcsönzött Gusztóknak, ki viszont Ferinek tehetsége szerint a szolgálat terheit könnyítette.</p> <p>Gusztó azonban, ki rendkívül élénkkeszű volt és szeretett vitatkozni, csak nehezen fért össze bajtársával, míg Feri soha senkivel sem tűzött össze és általános rokonszenvnek örvendett. Gusztó azonban nem fojtotta vissza azt a felvilágosító megjegyzést, hogy ez a rokonszenv inkább Feri telt pénzárcajának s az általa rendezett kedélyes dárídózásoknak szól. Ekkor villant fel Feri agyában az a gondolat, melynek azonban még nem mert kifejezést adni, hogy annak a Gusztóknak a szeretetreméltóság nem épen az erősebb oldala.</p> <p>Mikor mindketten letették a tisztvi vizsgát és visszavonultak a polgári életbe, Gusztó hivatalba lépett, míg Feri az apja üzletében foglalt helyet. De azért találkoztak minden áldott nap és lelkiismeretesen elmondták egymásnak napu élményeiket. Mikor aztán politikai nézeteket is kezdtek vallani, élesebben rajzolódtak a köztük létező el-</p>	<p>lentét, mi azonban korántsem gátolta barátságuk fenntartását.</p> <p>Egyszer csak elérkezett az ideje, hogy Feri házassodjék. Szerencsétlenségére (vagy talán szerencséjére?) megakadályozta szándékát Gusztó: kellemetlen titkokat tárt fel a kiválasztott leány és családja multjából. Nem lehetett megtudni, hogy honnan ered mind az a pletyka, de számolni kellett vele. Feri nem vette el a lányt, pedig ez szép is volt, gazdag is.</p> <p>Gusztóknak viszonya volt egy hajdani modellel, egy rendkívül szép leánnyal. Ez a leány beleszeretett Feribe (vagy talán csak a pénzébe?). Miután modern leány volt, ki sokat olvasott és lbusen Nóráját ismerte, nem akarta Gusztót csak úgy megcsalni, titokban; helyesebbnek tartotta neki bevallani szive vonalmát Feri iránt, hadd legyen bíró kettőjük közül.</p> <p>Gusztó nagyon szerette a leányt, de mégis sokkal büszkébb volt, hogy a viszonszerelme csak felével érje be. Átengedte hát a leányt egészen Ferinek, — ki azonban hamar megunta és elhagyta.</p> <p>A két fiatal ember még mindig úgy érezte, hogy a köztük fönnálló kötelék sokkal becsebb és régiebb, semhogy ilyesmirt szétszakítanák. Ez kész szerencse volt Gusztóra: csakhamar abba a helyzetbe jutott, hogy Ferire kellett támaszkodnia, ki néhány ezer forinttal igen kényes helyzetből szabadította ki. Gusztó a maga részéről ezt meg-</p>

— **A mezőgazdasági munkások téli foglalkoztatása.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az összes törvényhatóságoknak rendeletet küldött, amelyben kijelenti, hogy módot keres arra, hogy a gazdasági munkásoknak a gazdasági munkán kívül is legyen jövedelmük a foglalkozásuk. Ilyenül kiemelkednek a népies háziipar különböző ágai s azok a foglalkozások, amelyek egy kis befektetéssel, különös előképzettség nélkül is hasznosíthatók lehetnek: a seprőkötés, gyékényfonás, baromfi- és selyemtenyésztés, méhészet, kertészkedés, gyümölcs- és zöldségtermelés.

— **Duhaj legények.** Mennyivel más nép az alföldi, mint a mi muraközöink. Az alföldi legény dicsőségének tartja, ha bevált katonának, itt pedig örül, a kit nem vesznek be. Folyó hó 19-én Zsigmics Antal, Novák Boltka és Bukovecz Mihály muraszerdahelyi legények sem váltak be s e fölötti örömeikben hatalmas dáridót csináltak a Pecsornik-féle vendéglőben s alaposan berugtak. Berugottan azután kijöttek az utcára, és a járókelőket insultálták, mire az egyik városi rendőr rendreutasította és távozásra szólította őket. A legények azonban a helyett, hogy engedelmeskedtek volna, megtámadták a rendőrt, Zsigmics tetleg is bántalmazta, majd pedig beakarták vonszolni az udvarra, hogy ott hősködvé jól elverjék. A rendőr védekezett, szükségből kardját is kihuzta s úgy találta fején Zsigmicsel, hogy legalább 3 hétig fogja az ágyát nyomni. A többiek ekkor sem akartak tágtolni, míg végre az előhívott csendőrrajörök a duhaj legényeket a hűsre kísérték.

— **Haragos szomszédok.** Bacsa István és Dunkó István drávaszentmihályi lakosok régi haragosok voltak s csak alkalom kellett, hogy tettleg is bántalmazzák egymást. Az alkalom folyó hó 17-én megjött. Bacsa a község fele t rított, Dunkó pedig onnan ki a mezőre. A község alatt találkoztak, szóváltásba elegyedtek, mikor is Bacsa mellen ragadta Dunkót, utóbbi sem volt rest, kiragadta magát bántalmazója kezéből és a nála volt favillával úgy ütötte őt fejbe, hogy azonnal el ment a kedve a további verekedéstől.

— **A szegénysorsú tüdőbetegek országos egyesülete** most tartotta évi közgyűlését Budapesten. Nagy hadserege van ennek az egyesületnek: erre a közgyűlésre is nyolcvannal város küldött képviselőket. A közgyűlés örömmel értesült, hogy a József szanatórium nemsokára megnyílik, hogy az egyesület több helyen munkába veszi a dispanzerek létesítését, ereje szerint az egész országból a tüdőbetegek gondozását. Hogy az egyesületnek rövidesen az ország száz helyén lesz szervezete, mind többen jönnek, sietnek az egyesület támogatására, mert tudják, hogy a nemzeti veszedelem borzalmas pusztításait enyhíteni: a legelső emberbaráti és hazafiai kötelesség. Minden vidéken létesülhetnek gyógyító intézmények, csak a társadalom akarja. És hogy a társadalom akar is, azt jelzi az az örvendetes körülmény, hogy az egyesület egy éves fennállása óta 180.000 koronával gyarapította alapját s ma a félmillió koronát meghaladja. Az elnökségnek meleg köszönetet mondott a közgyűlés azért a lelkes, buzgó tevékenységért, mellyel a gyűjtés és az agitáció munkáját soha el nem csüggedve nap-nap mellett végzi. Kimondotta a közgyűlés, hogy a megalakított vidéki bizottságok jogot nyernek arra, hogy a József szanatóriumba ingyenes gyógyításra beteget ajánlhassanak.

Kimondotta a közgyűlés, hogy újra kérészivel fordul mindenkihez ebben az országban, akinek a szenvedés és nyomor iránt érző szíve van, hogy támogatásák, segítségük ezt az emberbaráti mozgalmat, hiszen csak vállalt vállalhoz téve érhetünk sikert.

— **Félopás.** Ifju Ambrus György strídói és Janzsek Ferenc murafüredi lakosok murafüred határában levő közös erdejükből Hancz Markó ligetfalvi lakos 38 drb. épületének való berekfát lefűrészelt, elvitt és azt eladta.

— **Az erdőőr tamadói.** Folyó hó 15-én Baláskovics István és Knekl Tamás határőrök lakosok a Krizsoputtyi erdőn mentek keresztül, melyet Zsir Vendel erdőőr látva figyelmeztette őket, hogy az erdőn keresztül járni nem szabad. A tilos uton találtak erre avval feleltek, hogy az erdőört megtaládták, földre teperték és legyverést elvettek.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban július hó 1. és 29. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartani. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Ujteleki-utca 10) beküldendők.**

— **A »Honi Ipar«** most megjelent legutóbbi száma ugyszólván teljesen az iparpártoló mozgalomnak van szentelve, Sugár Ottó, Székács Imre, Dán Leó, Gyárfás Oszkár és még többen méltatják különböző szempontból a jelentőségét. Az Országos Iparpártoló Szövetség működéséről bő tudósításban számol be a lap, mely érdekes ujtás-ként szakmák szerint közli a magyar iparcikkkel raklaron tartó kereskedők jegyzékét. Különös figyelmet érdemel a »Honi Ipar« iparfejlesztési rovata, mely teljesen informálja az olvasóközönséget az új gyár-alapításokról.

— **Iskolai értesítők.** A perlaki községi iparostanonc iskolában a lefolyt iskolai évet szeptember 10-én nyitották meg s folyó hó 17-én tartott záróvizsgával fejezték be. A tanévet járványos vagy tartós betegségek nem zavarták s az egészségi viszonyok általában kedvezők voltak. Az iskolát a vallás- és közoktatásügyi miniszterium és Perlak nagyközség tartják fenn. A fenntartáshoz a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 800 K. Perlak nagyközség pedig 759 23 K. járultak. Az iskolában 6 tanító tanított és 48 tanulója volt. A következő iskolai évben a beiratások szeptember 2-án d. u. 5, 6 és 7-én d. e. 10—11 órakor lesznek. A tanítás szeptember 9-én kezdődik.

A katori róm. kath. elemi fiu- és leány, gazdasági ismétlő iskolákban a lefolyt iskolai évben a beiratások szept. 1 és 2-án voltak s az iskolai év szept. 4-én vette kezdetét. Ezen iskolai évben a község a tanítókelesek túltömöttsége miatt ötödik tanítói állást rendszeresített, melyre Kucsera Adél tanítónő választott meg. Az iskolánál 7 tanerő működött, köztük 5 apáca, 1 tanító és 1 világi tanítónő. A mindennapi iskolába járt az 184 fiu és 176 leány; — a gazdasági ismétlő iskolába 117 fiu és 96 leány; az óvodába 83 fiu és 78 leány. A jövő iskolai évben a beiratások szeptember hó 3 és 4-én lesznek.

— **A tehén ára.** Letenyéről írják: Lasztonya zalamegyei községben Lukács József Géza és Lukács István lasztonyai lakosok egy eladott tehén ára felett összeveszték és Lukács József megfenyegette testvérbátyját, mert megcsalta őt. Lukács József bátyja házat felgyújtotta és ő ott a helyszínén agyonlőtte magát és azonnal meghalt. Lukács Ist-

vánnak leégett lakóháza a hozzátartozó meléképületekkel együtt.

— **A sorzás eredménye.** A csáktornyai járásban f. hó 18, 19, 20 és 21-én megejelt sorozásra behívtak 1146 állításkötelet s ezekből bevált a közös hadsereg részére 97, a honvédség részére 28, és póttartalékoss lett 28.

— **Gyümölcsfeldolgozó gépek kölcsönadása.** A földművelésügyi m. kir. miniszterium olyan községeknek, a melyekben nagyobb gyümölcsstermés várható, feldolgozó gépeket ad kölcsön 3—6 havi használatra. A kérvényeket július 15-ig kell benyújtani. A miniszterium nagyobb szilvatermelő községeknek aszalókat ad örök tulajdonul, ha a 2—3 száz korona építési költséget megtérítik.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Hogyan irtsuk a gyomot.

Dr. Heinrich az eddig alkalmazott nehéz fémek helyett a trágyasót próbálta ki; nevezetesen a chilisalétrómet, kénsavas-amoniakét és 40%-os chlorkáliumét. Tapasztalatai szerint az oldatok erőssége különböző lehet, de már a 15%-al is igen megelégedményeket ért el. Ezen trágyasó oldatot alkalmazása már csak azért is megfelelőbb mint a többi nehéz fémeké, mivel ezekkel nemcsak a tulajdonképeni gyomirtást végezzük, hanem ezenkívül vetéseinket is trágyázzuk, tehát a cél kettős s az eredmény ennek következtében nem oly kétséges. Mint a kísérletek igazolják, a trágyasó oldatok hatása a vadperce és vadmustárra feltűnően gyors, úgy, hogy permetezés után azonnal észrevehető. Különböző kultúrnövényeink azonban nem egyforma magaviseletet tanúsítanak ezen oldatok ellen.

Igy pl. a gabonafélék sokkal ellenállóbbak, mint más növények, úgy a trágyasó oldatokkal szemben, valamint a nehéz fémek ellen is. A sorrend körülbelül a következő: azon növények, melyek a permetezést igen jól tűrik, a buza, rozs, árpa, zab, vöröslőhere, mák, murok, kék csillagfürt. Azután azon növények, melyek szenvednek ugyan kissé, de nem oly mérvben, hogy alkalmazni ne lehetne a permetezést, ezek: a burgonya, len. A 3-ik csoportbeliekre az oldatnak hasonló hatása van, mint az úrtandó gyomokra ezek a paszuly, spárga, pohánka, takarmányrépa és burgonya stb.

Bármilyen erősgű oldatot használjunk is azonban gyomirtásra a permetezés mindig szép napos időben végzendő harmat felszáradása után. Esős időben a hatás elmarad, mivel az oldat tulságosan felhigul. A permetezés akkor hajtható végre, midőn a gyomnövényeknek 3—4 levelük van; először, mert akkor a hatás nagyobb, másodsor pedig, mivel így kevesebb oldatra van szükség. Katasztrális holdanként 200—300 liter oldat elegendő teljesen s így 40—50 kg. chilisalétrómetnak oldat alakjában való kipermetezésével a cél elérhető. Kénsavas-amoniakból még kevesebbre van szükség.

Nyilttér.*)

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszánsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégszési kura. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednik ika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Prodplatna oca je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik: LOPARITS R. JÓZSEF.	Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF.	Izdatelj i vlastnik: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	--

Male ptičice.

Minister školskih poslov je dal vun naredbu za obrambu malih ptičicah. Morai je takove plemenite duše človek dojtj za ministra školskih poslov, kak je grof Apponyi Albert, kaj se pobrini za male neđužne stanovnike grmov, koji nam tak lepo popevaju, za ptičice. Minister pozivlje sve navučitelje, da već vu školi se naj trsiju decu nagnuti na to, da ova ptičice naj nepregatujaju, nego da je rado imaju.

Vnogo i vnogoput smo već i mi pisali od malih ptičicah. Ali vidimo, da nije dosta. Vidimo, da su zato ipak je nečernurni roditelji, koji dopustiju svojoj zamazanoj deci, da siromaške ptičice bantujeju.

One ptičice, koje nas prve pozdraviju vu jutro kada se stanemo. One ptičice, koje nam tak milo popevaju na polju, kada delamo. Im se čuša človeka čista razveseli a zatem se podigne k Bogu i mislimo si: Oh Bože dragi, ako ti nisi zapustil tvoje ptičice koje po zraku lečeju, naj zapustiti niti nas!

Dobro bi bilo, ako bi si svi tak mislili. Ali jesu tvrdoga srca ljudi. Tvrdi kak kamen. Ne spazi vu maloj ptičici onog neznanog kažiprsta, koj bi nu pamet k Bogu ravnal. Ne spazi vu maloj ptičici svojega prijatelja.

Prijatelji su nam male ptičice? To bude me vnogi pital. Oh ti nesrećni hadela, kaj još nisi videl malu ptičicu, kada ti gusenice obira na vrtu? Kaj si ti zamudil, to ti ona ptičica zvrši na mesto tebe. Je ptičice pobiraju gusenice, guseničine jecji, kukce i svaki drugi smrad, kaj je po drevju.

Sam vrabec, kojega tuliko kudiju ljudi, i on svaki pojedini ti na ljeto više 15 frti hasna napravi. Jer tuliko gusenice zvun njegoga samo senica pojede kak vrabec. Njegovi mladi su jako lakovni i strašno hitro žereju gusenice. Dobro bi bilo, ako bi svaki gazda opazil svoje vrabce kak hitro nosiju gusenice. Do ljetos sam niti ja ne znal, kaj vrabec i hrošća pojede, ali ljetos sam jednoga vrabca opazil, koj je ne vustal hrošće jesti. Istina da vrabec i kvara napravi po krovi i drugač, ali skoro bi rekli, da više hasna napravi, kak kvara.

Akoprem smo spomenuli vrabca, ipak naj nigdo nemisli, da smo branitelji samo vrabčovi, nego mi osobito za one male ptičice mislimo, koje po grmh imaju gnjezde i koje hudo odhranjena deca proganjaju.

Ako bi roditelji svoji deci straha dali, onda se nebi to pripetilo, kaj bi deca po našah nacukavala male ptičice i onak mučila, kak hahari neđužne svetce. Videl sam već i takve fakine, koji je jeden prijel za jednu nogu, drugi za drugu nogu ptičicu i onak su nju širom razdrapili.

Jeli je to po človečanskim? Jeli je to po krščanskim? Ta deca hoćeju krščeniki biti? Te se hoćeju Bogu dopasti? Pak kaj njim doma otec veli, ako zazved, kaj su njegovi hlapi delati? — Se njim smeje. Taj otec je ravno takov grdan, kak mu je sin. Zamazane duše človek, kojemu se nikaj nemili, kojemu nikaj nije sveto. Nije zabada prireče, da »kakov otec, takov sin.« — Pak i ono drugo prireče, da »neopadne niti jeden sad dalko od stebra.»

To nije moći reći, da oni dečkeri nebi

poznali ptičice. Dobro znaju oni, koj je vrabec koj je slaviček, koja je senica, ili koj je štiglec, samo otci se ipak stem zgovarjaju, ako mu človek kaštiga sina: »Je prosim je dete mislilo, da je vrabec.»

Vraga je mislilo! Niti jedno niti drugo nije mislilo, nego hotelo je želju spuniti svojoj divjoj duši, koju je otec načinil tvrdokoraom.

Veselilo se je tomu, da more ptičicu mučiti. Dakle divju dušu ima. Jer plemenite duše človek nigdar nebanutje ono ili onoga, kaj je slabeše od njega. Samo takovi divjaki iz kojih budu potlam nažlokanci i predji svakoj svadiji.

Ptičice je Bog stvoril. Jedne je stvoril za hranu človeku, druge za hasen a tretje opet, da redkiju prve i druge. Dakle svake imaju svoj cilj. Istina da su je takove, koje su na kvar človeku i bolje bi bilo ako je Bog niti nebi stvoril. Takove je slobodno fondati. Dakle oni roditelji, koji tak strašno radi imaju ako njihovoga deca bantujeju ptičice, naj pošleju svoju decu na srake i na vrane, a ne na slavičke.

Jer dok roditelji sami nebudu svoju decu opominali, zatoaga bude njim zabadav prodekuval navučitelj. Ako roditelji pokvariju ono, kaj navučitelj hoće da vu srce detetu vcepi, onda naj niti nečekaju to, da bude iz njihovoga deteta angelec.

Takvo dete, koje već vezda vu srce dobi tvrdokornost, potlam bude takaj takovo, ako vezda ptice muči, potlam bude već ljudi mučilo. Sa jednom rečjom ne angelec, nego stepihleb bude žnjega.

Z A B A V A.

Petrek.

Petrek je bilo ime dominiumskog vrtlara malomu sineku. Šepavi, mali je bil i kajti oholna biroška deca nigdar ni su ga vzela med se, vu samoću se potegnul i samec je postal iz njega. Tihe reći i bledoga obraza sinek celi dan sam jedini se je skrivačka! vu vrtnih gušcarah. Na prajatimi putovi moći bilo videti vuske slede kud je hodil svojom šepavom uogom. Zvekše strani ga ni moći bilo videti, nego ako ga negdo takov zval koga je rad imal, onda je jenkrat van došel iz guščare, na takvem mestu gde su ga najmenje čekali kakti skroteni mali jež. Vu lepimi sunčeni dnevi s povrteljem posejanoga vrta krajini med sunčenicami se skrivačka. Ovoga čudnovitoga cveta je jako rad imal i čuđoval se nad njim. Ako pak je veter puhal, onda se pod velika divja kostanovja vzal, koja su tak muvila, kak jedne velike orgulje.

Imal je Petrek, koj poleg svojega načina vnogo si je premišljaval jednoga skrov-

noga živučega kipa: zemeljskoga gospodina njegovu Lenkicu. Mala pucica vsako jesen iz svojimi roditelji na nekuliko tjednov na imanje došla je nego vu takvem hipu se verek nit ni oglednula na vrtlarovoga šepavoga sina. Osim toga takaj je jedna preštimana varaška mala gospodičina bila: svilnim pantlekom imala je lasi zvezana i kak sneg v beli opravi cartljivo je hodiła.

Pak ipak je Petrek jednu čudnu kuražnu pohlepnost imal. To bi bil rad, da bi on Lenke ujeni brat mogel biti i da jenput za ruku bi nju mogel pejtati, kak je pri dobro odhranjeni gospodski detci to videl. Ni si je ravno mislil, kak bi se spunita ova njegova želja, nego zato bi ipak jako bil rad, ako bi se mogla spuniti.

Ober vrta, prek repičnih zemljah, mali nizki brežulci zaprli su obzora. Na verhuncu topolova šumica se je rezprestiralo do kraja. Tam je bil imanja hatar. Petrek još nigdar nije ufal ta gori idti, ar ga njegov dragi otec iz tim plašil, da stekli pes lešuje pod topolovjom. Ako prem dečec bi jako bil rad znati, kaj more biti preko bregovah. Takvoga nekaj si je mislil vu sebi, da je

tam svetu kraj i da odonud doli moći videti vu omamleno ničestoću.

Jenkrat jednem protuletnem poldnevu, kada nigdo ni hodil po zemljah, podseguril se i svojim tvrdoglavnim odlučjenjem vzal se je na put.

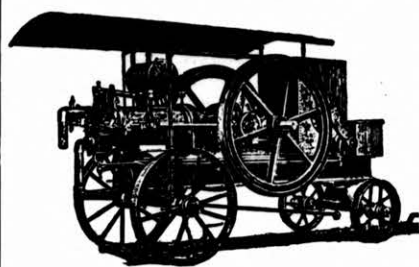
Dugi i težek put je bil njemu. Kak berš je ostavil vrta, po orani zemlji morai je do kraja šeplesati. Pomalo i težko splazil je gori na verhunc. Na zadnje opešani po stoji pod topolovjom. Onda je zakričal vu veliki svojoj miloti. Kaj je videl ono je nekaj čudnovitoga bilo. Pod njim lepe livade rezprestirale se jesu do obzira.

Livade je pokrila protuletna megla. Sunce je ravno zahajalo i kakti jedna strašna velika crvena kugla sedela je pod nebeskim svodom. Vodeno zercalo vu zlatoj sjajnoj ognjeni svetlosti leščalo se na tuliko, da je Petrek za jen čas moral zažmeriti.

Na sjajnim nebeskim svodu kakti jedna velika vrata načinili jesu oblaki. Kak aleko su Petrekove oči videle, nit jedna stvorjena duša se ni genula. Gliboka tihoća bila je sve okolo. Topolovi drevih listj i pažja vsako njihovo betvo trave je tak erveno bilo, kak da bi vu krv bili namočili

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI GÉZÉLOKRA

legjobban bevált

BENSIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

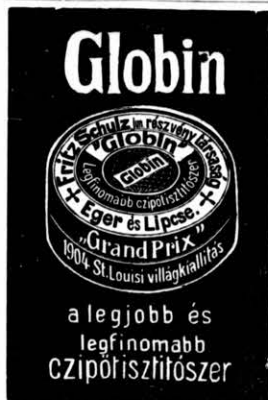
motor- és gépgyárában

BUDAPEST, V., Váci-ut 12.

702 11-13

Egy jó erkölcsű fiu, ki legalább három polgári osztályt jó eredménnyel végzett

TODOR R. utóda cégnél Csáktornya **tanoncúl felvétetik.** 735 3—*

2072 tk. 906.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Podvezáncz Ferenc és neje Horváth Verona katori lakosoknak — Zsiga Franciska katori, Zsiga Regina férj. Hrascsanecz Mihályné, Zsiga Mária, ktsk. Zsiga Orsa, Iván és Katalin alsódomborui lakosok elleni végrehajtási ügyében 167 k. 64 f. tőke, ennek 1904. évi

aug. hó 9 napjától járó 8% kamatai 17 k. eddigi 17 k. 50 f. árverési kérvényi költségek behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbírósg területén fekvő Alsódomboru községi 2245 szljkvben foglalt 542 hrsz. ház, 364 számú udvar és kertel az 1881. évi LX. tc. 156 §. alapján egészben 800 kor. kikiáltási árban, mint becsárban az

1906. évi július hó 12 napjának délelőtt 10 órája Alsódomboru községgházánál dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen a becsáron alul is eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a lenti kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni.

Perlak. 1906. április 25. 740

Hirdetmény.

Csáktornya községgházánál egy **iroda szolgál**

folyó év július hó 1-től ideiglenesen alkalmazást nyer. Jelentkezések alulirotnál elfogadtatnak.

PETRICS IGNÁC

741 1—1

községi bíró.

Budapesten
Az egyetlen
Független
Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre	28 K. — f.
Félévre	14 , — ,
Negyedévre	7 , — ,
Egy hónapra	2 , 40 ,

Gyönyörű albumajándék karácsonyra **Az Ujság** minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Neill.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ IRÓK NÉVSORA
	Beniczky Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön díszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, díszes behőtési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A .....-eségtől

ezennel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYIRÓK»

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizelendő 25 korona utánvéttel.

A nem kívánt módozat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cségnél ..... fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételeira kiegészítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszüntül és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szövegi megálapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás: .....

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar urti család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda